

CHECK DIN DUALISME 2! DET PROBLEMATISKE JEG

af Chresteria

I den første artikel (i Bathos 94) om den hårdnakkede dualisme så vi på udviklingen fra tidlig til moderne dualisme. Det er en omstændelig vej, hvorfor det kun var de store hovedstop undervejs, vi behandlede – fra Platon, der erstatter en religiøs underverden med sin idéverden, til Descartes, hvor dualismen, med hjælp fra bl.a. Aristoteles, ender som en skelnen mellem psykologisk og fysisk, den moderne udgave af dualismen, vi alle sidder så godt fast i.

Endvidere så vi på forskellen mellem, hvad man kan kalde den religiøse dualisme, idet religionen jo arbejder med alternative udgaver i form af træet og en personificering af dets dynamik, nemlig ånden bag træet, og så den egentlige dualisme, der absurd nok skelner mellem træet og så det rigtige træ bag træet. I stedet for at operere med alternative modeller får vi to udgaver af det samme fænomen, forskellen er blot, at vore sanser kommer imellem og ikke vil tillade os at sanse det rigtige træ.

Hvis man holder denne forestilling om en dobbeltverden ud fra sig et øjeblik, så man rigtig kan se på den, vil det nok være klart for de fleste, at dette dobbelte bogholderi ikke blot er noget ævl, men også en temmelig besværlig løsning.

Når man tænker lidt (eller meget) over det, er der jo i grunden noget absurd ved den materialisme, som i virkeligheden er en kartesisk dualisme, en tillempling af den platoniske (via Aristoteles). I kort begreb påstår den følgende: Der er ikke én verden, men to, den fysiske og den psykologiske.

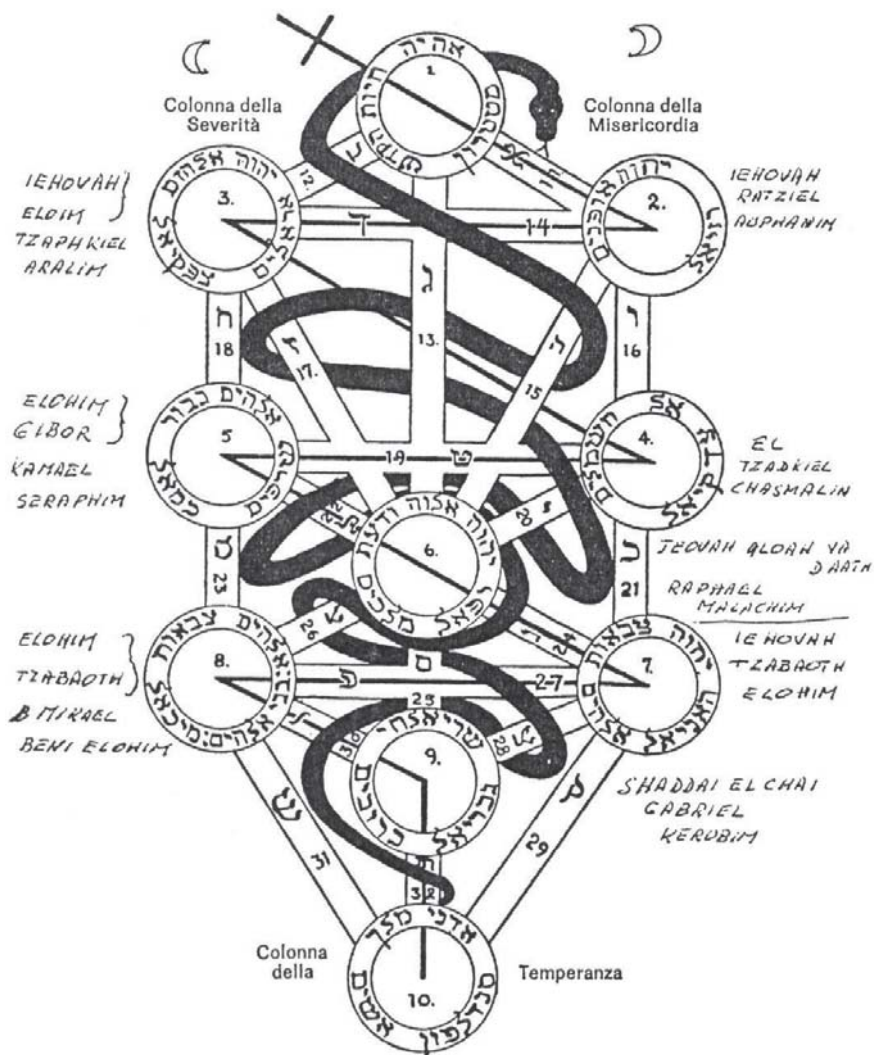
Den sidste er den, vi lever i, som til gengæld ikke eksisterer (sådan rigtig). Den første er uerkendelig, men samtidig den eneste, der er umagen værd at forsøge at erkende, hvilket forekommer ved, at de to verdener så vidt muligt smelter sammen til en. ?!

Hvor meget enklere ville det ikke være, hvis der fra starten kun var én verden? Svaret er naturligvis, at forestillingen om de to verdener er så indgroet i vores forestillingsverden og vores sprog, at den simpleste af modellerne geråder ud i tilsyneladende uløselige paradokser.

Hvad vil det overhovedet sige at erkende eller blot at se, hvis der ikke er noget at se og erkende? Dette synes i bedste fald at være den måde, vores hjerne virker på. (DO side 58)

Problemet er blot, at vi ikke er i stand til at få en så stor afstand til vore egne temmelig indgroede forestillinger, at vi kan komme ud over dem. Og derfor er det heller ikke så mærkeligt, at langt de fleste ENW-læsere – er de end nok så begavede – hænger fast i dualismen og Jeg'et. Og dermed mangler de meget vigtige forudsætninger for at forstå den samlede religionsmodel.

EHEIEH
METATRON
CHADTH HA QADESH

Ét er som sagt at kunne lire en lektie af, noget andet at kunne den så godt, at man rent faktisk transcenderer sit hidtidige verdensbillede. For det ER jo i bund og grund, hvad transcendens er.

Og er denne transcendens intellektuelt baseret, er der ikke råd til misforståelser – der er kontant afregning: Forståelse er transcendens, og er man ikke transcenderet, er der åbenbart stadig noget, man ikke har forstået. Et rigtig godt bud på denne mangel vil altid være dualismens hårdnakkede insisteren på, at Jeg og verden er to vidt forskellige ting.

Vi er, med det sædvanlige billede, endt som et Jeg, der sidder inde i vores hoved, som en kranfører i en (avanceret) kran, og fordi dette Jeg er blevet så fast en kategori (i stedet for at være en model), har vi udelukket os fra at forstå os selv som en integreret del af den verden, vi i stedet projicerer ud – ja, den kommer ligefrem til at stå i modsætning til os.

Det slår os slet ikke, at der er ret trængt herinde i hjerneboksen, og det er også netop den modsatte oplevelse, en eksplosiv vækst af Jeg'et, man ofte vil opleve i transcendensen, fordi verden ikke længere står i modsætning til et snævert afgrænset Jeg, men Jeg'et blot bliver en synsvinkel i verden, hvorved vi inkorporeres fuldstændig i denne. Det er nok også en af grundene til, at de, der transcenderer, føler, at de er kommet Hjem. Modstanden i verden og imod verden forsvinder.

Hvis man læser DET OVERNATULIGE eller MENNESKETS AFVIKLING med dualismen i baghovedet, vil man således se, at den er et evigt genkommende tema, hvad enten det er den neurologiske, historiske eller mytologiske model. F.eks. gennemgås menneskets evolution side 18-21 i MA, og man forstår pludselig, hvor tæt sammenhæng dualismen har med menneskets grundvilkår i verden.

Kodeordet er i denne sammenhæng bevidsthed. Og bevidsthed opstår, når den menneskelige organisme møder modstand mod det iboende biologiske program. Denne modstand eller bevidsthed ER verden. Som det præciseres i MA:

Hjernen skaber verden – eller mere præcist: Verden er en bevidstgørelse af medfødte adfærdsmønstre. (MA side 50)

Denne neurologiske forklaring skal selvfølgelig ses i tæt sammenhæng med menneskets evolution:

De neurale mekanismer, der koordinerer de specialiserede celleophobninger, møder modstand mod deres program, og bevidsthed opstår – og dermed verden, som vi kender den ...

Det sidste indtraf, da mennesket for nogle millioner år siden faldt ned af træerne som en overmoden frugt. Så fuldstændig uskikket var denne blindgydeart til at leve på Jorden, at de mange udfordringer fik dets hjerne til at eksplodere.

Men selverkendelse er et tveægget sværd, der derfor for evigt vil være vendt mod dette mildest talt uheldige væsen selv. (MA side 18)

Flere fysiske faktorer er bestemmende for verdens udformning. Det stereoskopiske syn (som er nødvendigt, når man lever i trækrønerne og skal afstandsbedømme) medfører, at et basalt karakteristikon ved verden bliver dens rumlige udstrækning, en kategori, ingen af os nok kan forestille os verden uden.

I sephiroth-systemet opstår verden netop ved, at et Alt begrænser sig, så der er plads til noget andet (cicum). Verdens tilblivelse handler dermed om rum og ikke mindst begrænsning af dette.

Rum er afstand, dvs. også den afstand, der uvægerligt vil være mellem verdens basale modsætninger, lys – mørke, op – ned, dag – nat, kulde – varme osv., den første udspaltning af Kether i Hokhma og Bina. Kategorien rum er med andre ord indbygget i selve verdens grundvold.

Hertil kommer den modstillede tommelfinger, der gør, at vi kan gribe fat, og som medfører en verden af genstande (modsat en verden af fænomener). Det er denne genstandskategori, der i sidste ende (men endnu ikke på dette tidlige stadium) vil føre til det nu så ufravristelige Jeg. Genstand implicerer nemlig identitet, og med identitet fremkommer ideen om et redskab.

Når en genstand er den samme i dag og i morgen, får den identitet (den varer ved over tid) og kan dermed bruges som et redskab, dvs. noget, vi tager frem, når der er brug for det, og som hele tiden er til rådighed.

Det første sprog opstår for at kunne reforcere genstandene og sikre, at de ikke bliver blotte og bare fænomener. Her har vi med andre ord det kognitive sprog, sproget i betydningen *fiat*. Det hebraiske begreb "dabhar" betyder da også både "ord" og "ting". Disse to betydninger kan med andre ord ikke skilles fra hinanden. Først senere overhører menneskene hinandens lyde, og det kommunikative sprog opstår som en sekundær, men efterhånden dominerende funktion. Verden ender som et fælles fænomen, en fælles verden, der holdes sammen i limningen af sproget, hvorfor indvendingen imod den Neutzsky-Wulff'ske model, at den ender i solipsisme, da heller ikke holder.

Det forhistoriske menneske var måske ikke længere en del af naturen, men det beherskede den til fuldkommenhed. Det moderne primitive menneske derimod er ude af stand til at opretholde tilværelsen, hvorfor dets teknik er degenereret til et rent life support system. (MA side 20)

Sproget vil vi vende tilbage til, i første omgang skal vi bruge denne korte evolutionshistorie til at understrege den pointe, at mennesket i kraft af sin særstilling (sin bevidsthed) allerede fra starten er disponeret for den dualisme, der i dag rider mange ENW-læsere som en mare. Og ser man dualismens udvikling i dette perspektiv, begynder den pludselig at give dybere mening.

Gennem mennesket får verden eksistens, men det gør mennesket også, og i stigende grad som noget forskelligt fra denne. Den modstand, der er oprindelsen til verden i form af bevidsthed, muliggør også modstand mod denne, en modstand, der konstant truer med at blive til katatoni.

Den levende organisme lokker med positive og negative belønninger, som parret med bevidstheden bliver en længsel efter ubevidsthedens tabte paradis, hvor de medfødte adfærdsmønstre herskede uimodsagt, hvilket den tolker som en tilstand, hvor alle dens "behov" var tilfredsstillet. Det er denne længsel, der udgør "det religiøse instinkt". Da den neurale mekanik hovedsagelig er kognitiv, forekommer

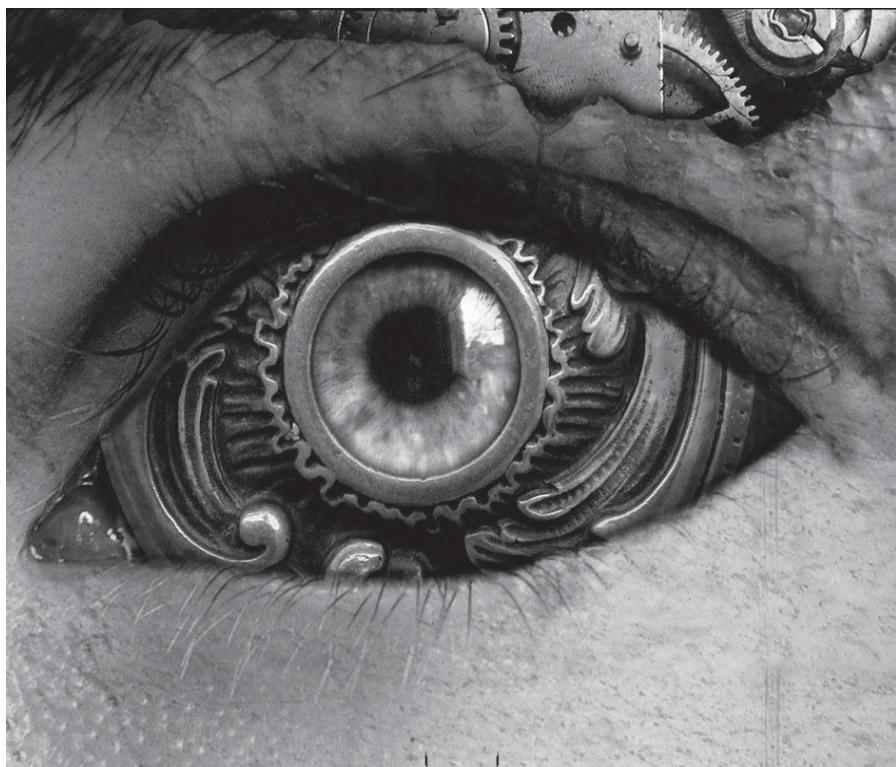
denne at være en "overnaturlig" kraft eller realitet, der ligger bag den verden, mennesket bliver mere og mere fanget i.

Da virkeligheden kun meningsfuldt kan anskues som en konceptualisation, er det, vi tolker som manglende viden OM verden, i bund og grund en utilstrækkelig konceptualisation, det vil sige en sådan, der ikke tilfredsstiller organismens behov. Bevidsthedens modstand imod de medfødte adfærdsmønstre, der manifesterer sig som verden, bliver på denne måde en modstand I verden (det vil sige mod OS). (MA side 21)

Man kan med andre ord beskrive animismen som den oprindelige tilstand, religionen tilstræber, nemlig at menneskets og verdens sjæl er én og samme. Og efter at det kommunikative sprog har skilt menneske og verden, ender det animistiske menneske som de verdensskabende forfædre, og senere igen som entiteter, vi godt kan omgås, men som ellers anskues løsrevet fra os selv.

Det er således i et historisk perspektiv, når dette sammenholdes med den neurologiske model, ikke så svært at se, hvorfor bevidsthed og modstand, og dermed også Jeg'ets modstand mod verden, hænger så tæt sammen. Det er i dette lys nærmest et ufravigeligt grundvilkår, som mennesket må leve med – og da også KAN leve med, hvis blot ikke Jeg-kategorien bliver for fast.

Men ligesom der er flere former for dualisme, er der også flere udgaver af det, vi

definerer som modstand. Helt grundlæggende er der den modstand mod de medfødte adfærdsmønstre, som er forudsætningen for, at verden overhovedet er til. Hvis ikke der var hæmning – og hæmningens hæmning, modstand, var der ingen verden.

Selv i den mest velfungerende religion vil der være denne modstand, da den ganske enkelt er et menneskeligt grundvilkår. Religionen bygger da netop bro mellem menneskets fald ud af verden og verden selv. I en sådan velfungerende model vil Jeg-kategorien netop blive brugt som kategori, en synsvinkel ved verden, og ikke som noget fast og uomgængeligt (som hos os).

Hertil kommer det, man kunne kalde den religiøst kontraproduktive modstand. Denne modstand opstår, når den basale og nødvendige modstand (bevidstheden/hæmningen *er* verden) forstærkes, idet den opfattes negativt, nemlig som en modstand *mod* verden.

Denne form for modstand opstår imidlertid først, når Jeg'et kommer imellem mennesket og verden, dvs. når Jeg'et tilraner sig mere betydning end som blot og bar kategori.

Den oprindelige animistiske tilstand opleves som en guldalder (jf. verdensaldermodellen), en fuldstændig opfyldelse af alle behov, homøostasen. Verden og bevidstheden er således ét og samme fænomen.

Men med dualismen (faldet ud af guldalderen) opstår "ydre" som et mærkat på verden, fordi den tætte forbindelse mellem mennesket som skaber og verden, der skabes, bliver brudt.

Modstanden opfattes endvidere som tvedelt. På den ene side er der vores modstand mod de medfødte adfærdsmønstre (bevidsthed), på den anden opstår også en verdens modstand mod os. Man kan med andre ord sige, at modstanden nu opfattes som gående begge veje, dvs. ikke kun fra os, men også mod os. Jeg'et kan siges at stå imellem os og verden som en skjoldbevæbnet kriger.

Den modstand mod de medfødte adfærdsmønstre, som vi oplever, er altså endt som en ydre verden, og denne verden opleves tilmed som fjendtlig. Nøglen hertil er selvfølgelig som nævnt Jeg'et, der, så snart det kommer mellem mennesket og verden, medfører tvedelingen. Det er altså i sidste ende Jeg'ets modstand, der er skyld i, at verden opfattes som ydre.

Og derfor er indvielsens vigtigste prerogativ at eliminere dette Jeg, så tvedelingen ophører, hvilket er udgangspunkt for den religiøse oplevelse. Og så er vi tilbage på DO-territorium.

Forhåbentlig er det en sidegevinst ved denne artikel, at læseren kan se, hvor utrolig godt MA og DO supplerer hinanden. Pludselig er der mange flere muligheder for at forstå, fordi vi får alle vinklerne og modellerne med.

Nogle menneskers evindelige insisteren på, at verden ikke vil dem det godt (vi kender alle typen, der konstant beklager sig og aldrig selv vil tage ansvaret, når noget går dårligt), kan altså fremdrages som eksempel på en ekstrem oplevelse af verdens fjendtlighed.

Man kunne nemt drive pseudopsykologi på dette emne, men pointen her er i stedet, at modstanden slet ikke er i verden, men i os selv! Og så kan vi passende hoppe tilbage i den neurologiske model til det dominerende PFC og dets insisteren på Jeg'ets intakthed via konsensus (jf. også den første artikel).

Dermed er vi tilbage ved sprogets centrale rolle også for dualismen. Der står i MA:

Der er de medfødte adfærdsmønstres bevidstgørelse som verden, hvilket er en uhyre privat affære. Og der er den sekundære pseudovirkelighed, der opstår, når vi lurer på hinandens indre konversation og finder så mange fællestræk med vor egen, at "ræk mig hammeren" bliver et meningsfuldt udsagn.

Det er naturligvis meget anderledes end det oprindelige FIAT MALLEUS, men det bekræfter os i vores fordom om, at verden er out there – derimod får det os let til at glemme, at det er vi også. Vi, som nu er blevet de forfædre, der kunne det der med at få solen til at stå stille – hvis den overhovedet på det tidspunkt rørte sig. (MA side 34)

Og netop sprogets centrale rolle for dualismens reforcering er noget, vi vil se nærmere på i den næste artikel. Virkelighed er som bekendt i høj grad et socialt fænomen (se også DO side 65ff.), og uden sproget ville det ikke kunne lade sig gøre, nemlig i form af den konsensus, som håbefulde mysterier i dag slås så meget med.

Lad os denne gang igen slutte af med et par gode råd til, hvad desperate læsere kan gøre for at slippe af med den så indgroede dualisme. Som nævnt i den første artikel er et godt udgangspunkt at tænke en ekstra gang over formuleringen af de spørgsmål, vi stiller.

Når man skal forstå en ny model, kan det jo ikke hjælpe at stille spørgsmål til den nye model inden for den gamle models begrænsninger. Man kan ikke kritisere en ny model med den gamle.

Derfor går det heller ikke at blive ved med at snakke om indre-ydre, fysisk-psykologisk, når vi skal arbejde med den Neutsky-Wulffske religionsteori.

Erwin plejer selv at give det eksempel, at teorien om en rund jord ikke kan kritiseres ud fra den gamle model, der opererer med, at jorden er flad.

En modstander af ideen om en rund jord kunne f.eks. finde på at indvende, at han – hvis teorien var rigtig – jo hurtigt ville blive millionær ved at gå ind i transportbranchen. Han skulle så bare hejse de varer, der skulle transporteres, op i en ballon, og når varenes destinationssted så var drejet hen under ballonen, tage ballonen ned igen. Med andre ord: transport uden udgifter til selve transporten. Han tager med denne kritik slet ikke hensyn til, at den højeste ballon er en del af Jordens inertialsystem. Ballonen har den samme fart som Jorden, og vil vedblive med at have det.

Pointen er nem nok at få øje på med dette eksempel. Det er dog straks værre at skulle få øje på lignende unoder hos sig selv. Men det er ikke desto mindre det, man er nødt til at øve sig i, og i denne forbindelse netop holde øje med, at den sædvanlige sprogbrug ikke gør os blinde for den nye model.

Din værste fjende er (for at gentage moralen fra sidste artikel) din egen sunde fornuft. Når den træder ind på scenen, skal alle de røde alarmknapper gerne blinke. Det er PFC, der i sidste ende hindrer dig i at se noget som helst fra en anderledes synsvinkel, og dermed hindrer dig i at erfare noget nyt. Din værste fjende er med andre ord faktisk dig selv! Når man forstår det, er man godt på vej.

I den næste og sidste artikel om dualismen vil vi se nærmere på sproget og dets indbyggede dualistiske antagelser. Det skyldes nemlig i høj grad sproget, at det er så svært at smygge sig ud af dualismens spændetrøje.

